

Per Olofsson i Källstorp och några av hans efterkommande

(Komplettering till artikeln om Källstorp i *SoH* 1—2:1979, s. 206 ff)

Av *C. C:son Kjellberg*

Tab. 1.

Olof

(Möjligen identisk med den ryttare Oluff Olsson, som enligt en marginalanteckning i längden för årliga räntan 1588 har kyrkohemmanet Tompten i Broby i tilldelning och som därefter står upptagen som Oluff Olsson eller bara Oluff på Tompten. Han återfinns sista gången tillsammans med hustru i boskaps- och mantalslängden 1629.)

Son:

Per Olofsson, f. senast 1577 d. omkr. 1655. Bonde i Källstorp. Tab. 2.

Tab. 2.

Per Olofsson (son av Olof, Tab. 1), f. senast 1577 d. omkr. 1655 i Källstorp.

Bonde i Källstorp.

Han står i mantalslängden första gången antecknad där 1616 och då med hustru och en piga, sista gången 1649 (1650 saknas, 1651 skadad). En mantals- och rotelängd över Källby gäll 1637 med rubriken "Ladugårdsbönder under Läckö" upptager Håkon i Kielstorp, men under en underrubrik "Dhe som ähro öfr 60 år såsom och ofärdige" står Per i Kielstorp bland nio andra bönder. Då det knappast finns skäl antaga, att han var ofärdig, måste han ha tillhört dem som detta år var över 60 år gamla och alltså född senast 1577. Han kallas 1642 Per Oluf, 1645 Per Olsson och 1649 Peder Olofsson. Beträffande hans dödsår är läget något oklart. I tiondelängderna upptages 1653 Enckian i Kiälstorp — hon kan dock lika gärna vara änka efter Håkan — och Sven i Kiälstorp, men 1654—55 Per i Kiälstorp. Lagmans- och härardshövdingelängderna upptager 1653 Per i Kiälstorp men ej senare.

G. senast 1615 m. *Karin Jönsdotter* (?), levde 1646.

I mantalslängden detta år står Karin Jönsdotter antecknad på raden under Per som hustru. Det kan av tidigare eller senare längder icke bekräftas, att just hon var Pers hustru, men 1646 års längd är ovanligt prydligt och ordentligt skriven, varför densamma synes förtjäna särskild tilltro.

Olof
Ryttare på Tompten (?)
Tab. 1

Per Olofsson
† omkr. 1655
Bonde i Källstorp
Tab. 2

Sven Persson
† 1680
Bonde i Källstorp
Tab. 3

Per Kielberg
1652–1716
Kyrkoherde
i Ekby
Tab. 4

Sven Magnus
1698–1700–
1708 1727

Anders Svensson
† 1735
Bonde i
Truvetomten
Tab. 5

Sven
1689–

Måns Svensson
† omkr. 1723
Bonde i
Åle
Tab. 6

Sven Månsson
1696–1771
Bonde i
Ivargården
Tab. 7

Jöns Kielbergh
† 1733
Byggn. skrivare
på Läckö
Tab. 11

Sven Larsson
1704–

Lars Svensson
† 1739
Bonde i
Possegården i
Kallby
Tab. 12

Nils Larsson
1709
Bonde i
Possegården

Nils Persson
† 1703
Bonde i Källstorp
Tab. 13

Per Nilsson Ekman
† 1691
Handelsman i Lidköping
Tab. 14

Anders Nilsson Ekman
† 1722
Rådman i Lidköping

Johannes Svensson
1735–1817
Bonde i Ivargården
Tab. 8

Sven Jonsson
1786–1859
Bonde i Ivargården
Tab. 9

Johannes Svensson
1820–1899
Bonde i Karstorp
Tab. 10

Anders Gustaf Svensson
1830–1918
Bonde i Kvarngården

Anm. Släkttabellerne har utom för Måns Svenssons ättlingar förts ned endast till och med femte led. Särskilda källhänvisningar har ej lämnats i tabellerne, då utförliga sådana redovisats i artikein om Källtorp.

När ej annat angives avse sockennamnen Skaraborgs län och gårdsnamnen Broby socken.

Barn:

Sven Persson, d. 1680. Bonde i Källstorp. Tab. 3.

Nils Persson, d. 1703. Bonde i Källstorp. Tab. 13.

Kerstin Persdotter, antecknad under Källstorp 1652—53 och 1655 som dotter, men har därefter icke kunnat följas.

Tab. 3.

Sven Persson (son av Per Olofsson, Tab. 2), f. i Källstorp d. 1680 där.

Bonde i Källstorp.

Han står antecknad i mantalsländerna första gången 1652 (1650—51 saknas). Från 1678 (1677 saknas) står endast "Svens hustru", vilket tyder på att han de sista åren varit sjuklig och troligen måst avsäga sig bruket av Källstorp. I en dagsverkslängd för 1679 upptages endast brodern Nils och hustrun Ingeborg, vilken senare gjort drängedagsverken till åker- och ängsbärgning vid Mariedal. Han synes ha avlidit någon gång efter mantalslängdens upprättande i början av 1680 och före den 16 mars samma år, då "änkan" omnämnes i ett domboksmål.

Rörande Sven och hans hustru har hittills icke mycket stått att utvinna ur källorna. Till skillnad från brodern Nils har han ej undertecknat någon skrivelse till De la Gardie och ej heller fått någon gravsten eller minnestavla bevarad efter sig. På Broby kyrkogård står ännu idag ett enkelt stenkors med årtalet 1681 inhugget och man vill naturligtvis gärna leka med tanken, att det kan vara rest över Sven.

Däremot har han och hans hustru haft en stor barnaskara, med säkerhet fem söner och två döttrar. Ytterligare två döttrar kan emellertid antagas höra till familjen främst på grund av täta fadderskapsrelationer. Inga barn — sänär som på yngste sonen Lars — kan vid något tillfälle återfinnas hos föräldrarna i mantalslängderna, sonen Måns dock i husförhörslängden.

Av sönerna torde Per ha varit den äldste och fått namn efter farfadern. Han säger i sin levnadsbeskrivning, att han från 1666 mera ständigt vistades vid skolan i Skara. Han var då enligt sin egen födelseuppgift endast 14 år gammal och sålunda under den mantalsskrivningsskyldiga åldern 15 år, när han lämnade föräldrahemmet.

Den näst äldste bör rimligtvis ha erhållit sitt namn efter morfadern Anders. Även han torde tidigt — troligen redan omkring 1670 — ha lämnat gården och kanske tagit tjänst som dräng hos någon annan bonde, innan han bosatte sig i Sollaretomten i Hangelösa.

De yngre sönerna bör ha fått sina namn i följande ordning: Måns efter morfars far, Jöns efter farmorsfar och Lars efter mormorsfar. Härvid har förutsatts — ehuru bevis därför saknas — att morfaderns och farmoderns patronymika verkligen varit Månsson respektive Jönsdotter. Å andra sidan kan man fråga sig, varifrån namnen Måns och Jöns eljest tagits. Emellertid uppstår här en lucka i den antagna raden av namngivare, i det att farfarsfar Olof saknas. En förklaring kan vara, att det ursprungligen funnits en son nummer tre, som hetat Olof men som avlidit i unga år.

Liksom Per och Anders har tydligen även de tre yngre sönerna före mantals-skrivningsskyldig ålder givit sig av från hemmet för att söka sin utkomst på andra håll. Till detta kan måhända ha bidragit de bekymmer för brödfödan, som de svåra åren med missväxt under 1670-talet inneburit och varom berättas i artikeln om Källstorp. Gården var ju 1681 till och med så "af sig kommen", att den beviljades ett års skattefrihet.

G. omkr. 1651 m. *Ingeborg Andersdotter*, levde 1695, dotter av *Anders (Månsson?)* och *Marit Larsdotter*.

Hon står antecknad i mantalslängderna till och med 1691 (1692—94 saknas) och upptages dessutom i husförhörslängden för Källby pastorat 1689—95. Enligt en domboksnotis levde hon ännu 6/6 1695.

Barn:

Per Svensson Kielberg, f. 1652 d. 1716. Kyrkoherde i Ekby. Tab. 4.

Anders Svensson, d. 1735. Bonde i Truvetomten. Tab. 5.

Måns Svensson, d. omkr. 1723. Bonde i Äle. Tab. 6.

Jöns Svensson Kielbergh, d. 1733. Byggningskrivare på Läckö och stamfader för släkten Kjellberg. Tab. 11.

Lars Svensson, d. 1739. Bonde i Possegården i Källby. Tab. 12.

Brita Svendsdotter, bosatt hos modern enligt husförhörslängderna 1689—95. G. omkr. 1695 m. bonden i Truvetomten och kyrkvärden *Erich Pährsson*, f. omkr. 1642 i Ova, begr. 13/4 1712 i Broby ("70 år").

Ingeborg Svendsdotter, bosatt hos modern 1689—95 enligt husförhörslängderna.

Elin Svendsdotter, gift före 1682, då hon i mantalslängden står antecknad under Källstorp första gången och som gift med bonden där *Lars Andersson*. Familjen återfinnes i dessa längder 1682—99 och i husförhörslängderna 1689—95 med ett flertal barn. Lars Andersson kan möjligen vara son till Anders Larsson, som brukade en fjärdedel i Källstorp 1666—77. Ingen av makarna har kunnat följas efter 1699 och ej heller återfinnas i dödboken. Enligt en domboksnotis 1696 VT § 18 var Elin gift tidigare, troligen med en Anders, då det äldsta i husförhörslängden upptagna barnet har patronymikon Andersson.

Ingierd Svendsdotter, återfinnes ej i husförhörslängderna 1689—95 under Källstorp, men täta fadderskapsrelationer tyda på samhörighet med familjen där. G. omkr. 1694 m. bonden i Biörsgården i Källby *Per Olofsson* i hans andra gifte (g. 1:o m. *Sigrin Månsson*, enligt husförhörslängden begravnen tillsammans med en dotter 22/3 1693).

Tab. 4.

Per Svensson Kielberg (son av *Sven Persson*, Tab. 3), f. 1652 i Källstorp d. 28/9 1716 i Ekby.

Kyrkoherde i Ekby.

I Ekby församlings generalkyrkobok, vilken enligt hans egen anteckning därå börjat föras av honom själv 1700, har han antecknat följande om sig själv:

”Dng Petrus Kielberg, född i Kielstorp uti Kielby försambl. af åhrlige Bondeföräldrar A° 1652: Blef sänd till Scara Schola af rädhoga at blifwa Knecht, A° 1663: Men blef merendelz hemma hoos för-äldrarna för gårdz = och herregårdz-arbete, Skiutzfärder och annat, intill 1666: Ther efter blef han stendigare wid Scholan; och omsijder uppehållen med förnämme Mäns barn, som han informerade. Fick och ther till Stipendium 20 Dr Smt åhrligen af Hans Nåde Hr Rijksdrotzen Grefwe Magnus Gabriel De La Gardie A° 1680: Hwar på Han valedicerade Scara och reste till Gymnasium i Strängnäs A° 1681. Ther ifrån till Academien i Åbo A° 1682: Reste sedan hem, och blef förordnat at wara Collega Secundus i Scara Schola af Biskopen Doct: Haqno Spegel A° 1687: Ordinerad till präst af Biskopen Doct: Petro Rudbecchio A° 1694: Blef Collega Supremus i bem; Schola A° 1696. Samma åhr d 11 Octob inlades förgift för honom både i mat och dryck af en arg discipel; men /: Gudi ähra /: han blef det myckna giftet sielf warse. Omsijder fick han Confirmation och fullmacht af Högw: ^{dis} Biskopen i Scara Doct: Petro Rudbecchio, at blifwa Pastor i Ekby, och kom hijt den 8 Maji A° 1700. Huru han stält sitt lefwerne, och giort sitt Embete wid Scholan, församlingen och elliest; det lembnas till efterkommandernas omdöme, förmodande at det blifwer billigt, emädan menniskliga swagheter hoos oss allom, på mångghanda sätt finnas.”

Härefter har antecknats med annan stil, troligtvis tillhörig hans efterträdare som kyrkoherde, Nicolaus Altenius:

”Thenne ofwanstående Kyrkioherde, Sahl: Hr Petrus Kiellberg, inföll om wåhren 1716 uti en swår och häftig siukdom, hwilken sig sedermera förwandlade uti en incurabel watusott. Samma sitt bedröfweliga Kors tålte och utstod han med största tålmod in til Michaelis tijd samma åhr, tå han, i stilla och gudelig andacht, sin älda Siäl Gudi sinom Skapare i en sahlig stund upoffrade, och blef af Högwyrdige Faderen, Doctoren och Biskopen Hr Jespero Swedberg i Skara, uti Hög = och förnåhmt Folcks bewistan och närwaro Hederlig = och berömeligen begrafwen uti Eggeby Kyrkios Sacristia: ther Han i Lijfstijden sin graf upsätta och förfärdiga låtit. Han war under sin Korta Lefnadz tijd en Gudfruchtig, sachtmodig och rättsinning Man. Sine ämbetes förtrodde Sysslor, efter yttersta Krafter med berömelig nijt, ijwer och warsamhet afgjiorde. Besynerl. under the 16 åhra tijd Han i Eggby Församling Pastor war, födde Han sina fåår med Gudehl. och rena ord, och med the H. Sacramen: them hugswalade och styrkte, som en trogen Gudz ombetrodde Skaffware så ock sina åhörare i lärdom och lefwerne märkeligen förlyste. Fördenskull för denna sin åhrbara jordewandring yttrade sig förbemälte Högwyrdige Biskop wid des jordfästning at förordna Honom till Probst, om Hans lijfstid längre warat. Yttermere stå redan intagne i himmelen, tå han sitt lefnads lopp frambrackt uti 64 åhr.”

G. 1:o 1697¹ i Skara (?) m. *Anna Mitander*, f. omkr. 1670 d. 20/6 1710 (“40 åhr 5 månader”), dotter av hospitalspredikanten *Magnus Mitander* och *Kerstin Pedersdotter*.

G. 2:o 1711 m. *Maria Eufrosyne Palm*, f. omkr. 1674 d. 22/7 1730 i Ekby (“56 åhr”), i hennes första gifte² dotter av fogden på Höjentorp *Erik Palm* och *Christina Dufwa*, f. omkr 1640 d. 17/11 1720 (“80 åhr”) i Ekby.

Barn:

1. *Sven*, f. 1/8 1698 i Skara d. 27/6 1708 i Ekby.
1. *Magnus*, f. 16/12 1700 i Ekby d. 25/12 1727 där.
1. *Christina*, f. 22/1 1704 i Ekby d. 28/6 1706 där.
2. *Anna Stina (Christina)*, f. 6/8 1714 i Ekby d. 17/6 1773 i Jung.
- G. 7/10 1741 i Ekby m. kyrkoherden i Jung *Haqvinus Roth*, f. 8/5 1685 d. 17/4 1762 i Jung, i hans tredje gifte.

1. Enligt Warholm: Skara Stifts Herdaminnen.
2. G. 2:o 20/9 1717 i Ekby m. kyrkoherden där *Nicolaus Altenius*, Pers efterträdare.

Not. 1.

I ett inbundet häfte kallat "Jordebook öfwer Kinne härad 1680" i Magnus Gabriel De la Gardies Räkenskaper 1679—82 (KA) har återfunnits följande verifikation: "Det Hans Högstgrefl. Excell^{tz} Herr Rijks Drotzet mig undertecknat dhen 22 januari A^o 1680 till studiernas fortsättande nådigt förunte dher på är migh uti februari 18 daler kmt af hr Befallningsmannen Wälb. Arfwed Svensson betalte hvilka kvitteras Kiälstorp dhen 22 maj Ano 1681.

Petrus Svenonis"

Not. 2.

I Ekby dödbok skriver styvfadern Nicolaus Altenius om Magnus: "Sedan han några år Freqventerat i Skara Skola, begaf Han sig dersammastädes til studium arithmeticum, och ther uti giorde mycket wackra framsteg, så at Han bepröfwades skickelig till statum politicum. Antogz retså först af sin Förmyndare och cousin, Rådman Ekman, at öfwa sig i Bokhållerij ther Han från Michelsmäsotijden war intil Jul. Sedan emottog Honom, efter Hr Camererarens M.G. Palms begäran, Häradsskrifwaren, Måns Svensson, at wara hoos Honom Handskrifware, theräst Han war i 3 åhr, och förkofre sig berömel.n i skrifware och räknings-Konsten. Kom sedan hem till Eggby Prästegård, ther Han wistades ifrån Majj til Octobri månad, tå Han åter begaf sig iienst hos Hr handelsmannen Bånge i Wenersborg nembl. 1725 ther Han Honom til alt nöije förblef intil 1726 om Hösten, uppehölt sig sedan mesta delen i Eggby, och hoos Ländzman Swen Kielberg in til 1727 om Sommaren, tå Han åter begaf sig iienst hoos Befallningzman Johan Lidbom, Hwarest Han med trohet, redebogenhet och ährbarhet tiente til 14: dagar för Michelsmässo, trådde och längtade sedan Hem til Eggby, betagen af träen och twinnesott, then sig sedermehr alt mehr och mehr förökte — under böner och suckningar til Gud uthärdade til Jul, tå Han efter en gudelig beredelse stilla i Herranom afsomnade Julenatten, emillan Kl. 1 och 2:, som war d: 25 Decembr. 1727. och begrofs d. 27 hujus påföljande uti förnämbt folcks närwaru af Sacellano Hr Pehr Lunden, och ligger begrafwen i Pet: N: Altenii graf wid nedre altaret i Eggby Kyrkio, tå Han här lefwat i denna onda världen, som en gudfruchtig, menlös, from och sachtmodig yngling i 27 åhr och 10 dagar."

Sedan hans förmyndare Anders Nilsson Ekman (egentligen faderns kusin) avlidit 1722 synes kusinen Sven Kjellberg ha övertagit förvaltningen av Magnus' tillgångar. Sålunda sågs i domboken den 13 november 1728, att Sven Kjellberg den 2 januari 1724 dels av egna pengar dels av Magnus Kjellbergs arv utlånat 308

Dr smt på 8 år till bröderna Sven och Jon Moberg mot underpant i Råma kvarn i Källby. Vidare hade friherrinnan Magdalena Stake från Hönssäter i Österplana socken på Kinnekulle den 2 januari 1724 lånat av Sven och Magnus 383.10.16 Dr smt mot underpant i Erich Erichsgården i Kjellbytorp, vilket till säkerhet inprotokollerades den 29 februari samma år. Slutligen hade Magdalena Stake också samma dag förpantat en fjärding i Erich Erichsgården vardera till Magnus respektive Sven på 30 år mot 332 Dr 16 öre smt förpantningsskilling.

Efter Magnus' död 1727 ärvde systemen Anna Christina hans förpantningssumma i Erichsgården. Sedan hon emellertid inlöst Svens andelar i förpantningen den 16 januari 1728 och transporterat pantskillingen i Råma kvarn på Sven efter det att denne "förnöjt henne den pretension som hon haft såsom inestående arv efter Kjellberg", inköpte hon den 29 juli 1737 Erich Erichsgården i Källbytorp av Magdalena Stake för 1,230 daler smt förpantningssumma och obetalt intresse inberäknat.

(Kinnefjärdings härads dombok 29/2 1724, 16/1 och 13/11 1728, 29/7 1737)

Tab. 5.

Anders Svensson (son av Sven Persson, Tab. 3), f. omkr. 1655 i Källstorp, begr. 16/3 1735 i Truветomten ("80 år").

Bonde i Truветomten.

Antecknad i husförhörslängden 1689—90 med hustru under Sollaretomten i Hangelösa, som han brukade "till halfnad" intill 1702, då han utflyttade till Bissgården i Husaby. Därifrån flyttade han till Truветomen något år efter 1717, då hemmanet i en marginalanteckning i mantalslängden angives vara öde. I varje fall återfinnes han där från 1720.

Både han och hans hustru hade täta fadderskapsrelationer med övriga barn Svensson från Källstorp.

G. före 1689 m. *Ingrid Svensdotter*, f. omkr. 1659, begr. i Truветomten 15/5 1729 ("war mot 70 år").

I mantalslängden 1725 sägs om henne att hon är utgammal och krympling.

Barn:

Sven Andersson, f. 6/9 1689 i Hangelösa (enl. husförhörsl.).

Britta Andersdotter, antecknad i Bissgården 1709. G. 23/10 1730 i Broby m. drängen *Anders Larsson*.

Anna Andersdotter, antecknad i Truветomten ännu 1725.

Tab. 6.

Måns Svensson (son av Sven Persson, Tab. 3), f. i Källstorp d. efter 1722 i Äle.

Bonde i Äle.

Han står i husförhörslängderna 1689—90 antecknad under Källstorp med hustru och i anmärkningskolumnen står "Rotemestare för Roten till Sonträlle sine Test".

Vid hustruns namn står "Ifrån Sonträlje". Detta innebär kanske, att han 1689 begav sig till Sunträlje i Skelvum för att gifta sig. I mantalslängderna återfinnes han 1695—1720 i Äle. Dödböckerna äro ofullständiga 1718—26, men enligt ett domboksmål 7/11 1722, då han omnämnes som en av brorsonen länsmanen Sven Kjellbergs cautionister, levde han då.

G. omkr. 1689 i Sunträlje i Skelvum m. *Ingierd Giötharsdotter*, f. omkr. 1664 d. 23/10 1743 i Äle ("79 år"), troligen dotter till den *Giötar i Sunträlje*, som förekommer i mantalslängderna, och *Sigrid Andersdotter*, f. omkr. 1620 i Synnerby d. 16/8 1700 i Äle.

Den senare står i flyttningslängden såsom inflyttad ifrån Husaby till sin måg Måns Svensson i Äle 19/3 1697. I dödboken står "Måns Svenssons svärmoder i Äle Sigrid Andersdotter, f. i Synnerby gäld, har bott i Sunträlje, 80 år".

Barn:

Dödf. son, begr. 16/5 1690 i Källstorp.

Catharina Månsdotter, f. omkr. 1692 i Källstorp (?) d. 22/2 1762 i Tomten ("70 år") som änka.

Sven Måns, f. 1696 d. 1771. Bonde i Ivarsgården. Tab. 7.

Ingrid Månsdotter, f. 25/2 1699 i Äle.

Christina Månsdotter, f. 2/3 1702 i Äle d. 30/3 1771 där. G. 13/10 1728 i Källby m. *Nils Jönsson* (kallas Broander vid äldsta barnets dop), f. 21/8 1699 i Ivarsgården d. 23/5 1762 i Äle, son av bonden i Ivarsgården *Jöns Nilsson* och *Ingrid Erichsdotter* (se Tab. 7).

Annica Månsdotter, dpt 15/12 1704 i Äle.

Margaretha Månsdotter, dpt 23/3 1711 i Äle d. 15/7 1790 där. G. 26/10 1734 i Källby m. bonden i Äle *Gunmund Jonsson*, f. 29/11 1708 i Ivarsgården d. 31/12 1751 i Äle, son av bonden i Ivarsgården *Jon Gunmundsson*, d. omkr 1718 och *Cecilia (Sissela) Svendsdotter*, f. omkr. 1668 d. 8/10 1738 i Ivarsgården ("änka 70 år").

Avskrift av bouppteckning efter Gunmund Jonsson finns, utvisande (17/2 1752) tillgångar på Dr 266.29.— smt (ingen fastighet eftersom Äle tillhörde Mariedal) och skulder på Dr 90.10.16. Av de senare utgjorde Dr 20.— — änkan Catharina Månsdotters på Thompten fordran, men "Thesse penningar som äro lånte till Bygnaden säger sig Enckian vilja betala af Brandstodspenningarna, när hon får them uthaf Ländsman Kiellberg", och Dr 45.— — änkans morgongåva på 30 lod silver à Dr 1.16.—.

Tab. 7.

Sven Måns (son av Måns Svensson, Tab. 6), f. 23/9 1696 i Äle d. 2/9 1771 i Ivarsgården.

Bonde i Ivarsgården.

Han var bonde i Äle — kallas från 1724 kronorättare — till sitt gifte, då han

flyttade till sin svärfaders gård Ivarsgården. Samtidigt flyttade hans syster Christina och sväger Nils Jönsson från denna gård till Äle. Nämndeman vid sitt gifte.

Han omtalas i Kinnefjärdings härads dombok 7/11 1722 § 21 som en av kusinen länsman Sven Kjellbergs cautionister.

G. 27/10 1728 i Källby m. *Maria Jönsdotter*, f. 10/1 1703 i Ivarsgården d. 11/10 1750 där, dotter av bonden i Ivarsgården *Jöns Nilsson*, d. 25/11 1745 i Ivarsgården, och *Ingrid Erichsdotter* i hennes andra gifte.

Den senare var gift första gången före 1689, då de i husförhörslängderna står antecknade under Ivarsgården med tre barn (späda), med *Lars Gunnarsson*, f. omkr. 1651 d. 2/5 1697 "vid pass 46 år". Hon gifte sig med *Jöns Nilsson* 5/6 1698.

Hon var dotter av bonden i Ivarsgården, nämndemannen och riksdagsmannen (1680) *Erich Ifwarsson*, d. omkr. 1683, och *Marith Håkansdotter*, d. 23/1 1699 i St. Höjen i Källby, begr. 29/1 i Broby, "i sitt echtenskap wällsignadt med 5 söner och 5 döttrar, suttit ensörjande i 16 år". Den senares fader var *Håkan Larsson* i Källstorp och en av hennes söner var komministern i Källby (1689), sedermera kyrkoherden i Häggum (1713) *Haqvinus Erics Broberg*. (Se artikeln om Källstorp.)

Barn:

Ingeborg Svendsdotter, f. 14/1 1733 i Ivarsgården.

Johannes Svensson, dpt 1735 d. 1817. Bonde i Ivarsgården. Tab. 8.

Lars Svensson, dpt 9/3 1739 i Ivarsgården, då faderns kusin länsman Sven

Kjellberg i Husaby med hustru och son Johan Kjellberg voro vittnen.

Maria Svendsdotter, f. 19/9 1742 i Ivarsgården.

Tab. 8.

Johannes Svensson (son av Sven Månsson, Tab. 7), dpt 25/11 1735 i Ivarsgården d. 18/1 1817 där.

Bonde i Ivarsgården.

G. 15/9 1768 i Broby m. *Maria (Maja) Andersdotter*, f. 1746 d. 19/10 1828 i Broby.

Barn (alla födda i Ivarsgården):

Sven Johansson, f. 11/10 1769 d. 8/4 1779.

Maria Johansdotter, f. 26/1 1775.

Johannes Johansson, f. 9/9 1777.

Sven (Johansson) Jonsson, f. 9/8 1780 d. 13/11 s.å.

Catharina Johansdotter, f. 7/1 1782 d. 7/4 1783.

Sven (Johansson) Jonsson, f. 1786 d. 1859. Bonde i Ivarsgården. Tab. 9.

Anm. Vid Johannes Svenssons dop var hans syssling, sedermera slottsloven Johan Kielberg vittne.

Tab. 9.

Sven (Johansson) Jonsson (son av Johannes Svensson, Tab. 8), f. 18/1 1786 i Ivarsgården d. 21/4 1859 där.

Bonde i Ivarsgården.

G. m. *Brita Andersdotter*, f. 4/12 1793 i Forshem (?) d. 9/2 1881 i Kvarngården.

På en gravsten på Broby kyrkogård står såsom dödsår för Sven och Brita 1867 respektive 1879. Stenen torde emellertid ha rests först efter sonen Johannes' död 1899, varför föräldrarnas angivna dödsår måste bero på ett minnesfel.

Barn (alla födda i Ivarsgården):

Johannes Svensson, f. 1820 d. 1899. Bonde i Karstorp. Tab. 10.

Maria Svendsdotter, f. 10/10 1821 d. 30/7 1822.

Maja Lena Svendsdotter, f. 30/5 1823.

Anders Gustaf Svensson, f. 22/5 1826 d. 15/11 1828.

Anders Gustaf Svensson, f. 24/11 1828 d. 26/5 1829.

Anders Gustaf Svensson, f. 24/5 1830 d. 18/3 1918 i Broby. Bonde i Kvarngården, hemmansägare. G. m. *Maja Stina Andersdotter*, f. 12/3 1825 i Sävare (?) d. 30/10 1908 i Broby.

Anna Catharina Svendsdotter, f. 13/1 1832.

Greta Cajsa Svendsdotter, f. 16/3 1835 d. 20/5 1850.

Tab. 10.

Johannes Svensson (son av Sven Jonsson, Tab. 9), f. 24/1 1820 i Ivarsgården d. 21/2 1899 i Karstorp.

Bonde i Karstorp. Kallas vid sin död f.d. arrendator i Karstorp.

G. m. *Maria Larsdotter*, f. 17/1 1826 d. 9/1 1894 i Karstorp.

Barn (alla födda och döda i Karstorp):

Anders Gustaf, f. 13/3 1855 d. 6/4 1855.

August Leander, f. 28/2 1856 d. 22/6 1894.

Hedda Kristina, f. 29/9 1858 d. 4/7 1883.

Anna Mathilda, f. 1/9 1861 d. 16/1 1866.

Anna Elisabeth, f. 12/1 1867 d. 22/8 1881.

Tab. 11.

Jöns Svensson Kielbergh (son av Sven Persson, Tab. 3), d. 2/4 1733 i Otterstad.

Byggningskrivare på Läckö.

Om Jöns Kielbergh och hans ättlingar se "Släkten Kjellberg", Hallins Förlag, Stockholm 1969.

Till komplettering av vad som där sägs rörande Jöns och hans härstamning kan följande anföras.

I de handlingar från 1684 avseende ombyggnaden av länsresidenset Marieholm (LA Gbg, Läckösamlingen A VII:1), vari Jöns Kielbergh första gången påträffats, omnämnes han omväxlande som gårdsskrivare och byggningskrivare. Han har

även undertecknat ett antal kvittenser, men då det här rör sig om avskrifter och då länsräkenskaperna i Kammararkivet, där originalen bör finnas, är skadade just de avgörande åren och sålunda ej användbara, har det icke varit möjligt att exempelvis genom en jämförelse av namnteckningar fastställa, huruvida han är identisk med den senare byggningsskrivaren vid Läckö med samma namn. Så torde dock med all säkerhet vara fallet. Härför talar nämligen dels att namnet knappast kan ha varit särskilt vanligt på den tiden, dels de likartade befattningarna vid Marieholm och Läckö, dels slutligen att patronymikon saknas vid båda tillfällena. Att detta emellertid varit Svensson, framgår av en handling från 1719, enligt vilken hans skatteköp av bostället Berg Bengt Håkansgården i Otterstad beviljas. I sitt sigill för han också bokstäverna ISK.

I Kammarkollegiets arkiv (2:a provinskontoret, Skar. län, Årshandlingar 1689—92) har påträffats en skrivelse från slottshauptmannen på Läckö Berendt Papegoya, daterad den 28 mars 1692, till landshövdingen i Skaraborgs län, vari han bland annat på begäran översänder en kopia av Jöns Kielberghs "cautionsskrift" med anledning av den senares tillträde som byggningsskrivare på Läckö. Cautionsskriften (borgensförbindelsen) är daterad Läckö den 7 juli 1687 och underskriven av, förutom Jöns Kelbergh, borgensmännen Daniel Waldon, trädgårdsmästare på Läckö och hans blivande svärfader, ladugårdsfogden Johan Andersson, urmakaren Lars Svensson Hult samt bildhuggaren Bengt Litton, hans blivande svåger. Den upplästes på tinget den 11 juli samma år (Kållands h:d:s dombok), varvid borgensmännen av nämnden betygades vara "sufficiente Cautionister".

I cautionsskriften säger Jöns: "Såsom hans nåde Landshövdingen Hög Edle och Wälborne Hr Peer Örneclou hafwer behagat mig undertecknad anförtroo underwackt Mästare tiensten, där iämppte och förwalta byggningz skrifware tiensten, så wida at swara för byggnings Materialerne widh Läckö Slott, som mig af Hr Slotzhauptmann för detta lefwererat, så wäll som han här efter migh i händer lefwererandes warder; altså förplicktar iag mig på det kraftigaste samma beställningar, så skall förestå, som in för Guud, hans nåde hr Landshövdingen och hr Slottzhauptman iag dett tryggeligen will och kan ansvara, skolandes mig i det öfriga rätta efter min der öfwer gifna fulmact, —."

Såsom framgår av ordalydelsen "för detta lefwererat" måste Jöns ha upprättallit tjänsten redan före den 7 juli 1687, tidpunkten för cautionsskriftens undertecknande. Han synes också ha kommit till Läckö så tidigt som 1685, då han enligt domboken (Kållands h:d 9 juli 1687) den 19 december detta år utfärdat en attest, enligt vilken Papegoya den 6 augusti emottagit en tunna öl "till Kongl: Maj:^{ts} tjänst". Han omnämnes visserligen i detta mål utan titel, men det ligger givetvis nära till hands att antaga, att ombyggnadsarbetena på Marieholm avslutats i början eller mitten av 1685 och att Jöns då av landshövding Örneklo ansetts skickad övertaga tjänsten som byggningsskrivare på Läckö, ehuru fullmakt först utfärdats senare. Fullmakten har tyvärr ej påträffats.

Går det då att på något sätt binda Jöns Kielbergh vid Källstorp? Till att börja med råder det ingen som helst tvekan om, att hans fader hette Sven. I Ekby församling (Skar.) fanns vidare en kyrkoherde, som var samtida med Jöns och som också han antagit namnet Kielberg och vars patronymikon var Svensson. Redan

på grund av dessa båda omständigheter — samma patronymikon och samma familjenamn — har det ansetts skäligt antaga att de voro bröder.

Även andra omständigheter binder Jöns vid kyrkoherden Petrus Svenonis Kielberg i Ekby, vilken senare ovedersägligen kommer från Källstorp (se Tab. 4). Sålunda var Jöns vittne vid dopet 8/8 1714 av Pers dotter Anna Stina. Vidare omtalas i en nekrolog i Ekby dödbok över Pers son Magnus, som avled 25/12 1727, bland annat att denne dels antagits av "sin förmyndare och cousin Rådman Ekman" (egentligen faderns kusin) för att öva sig i bokhålleri, dels vistats "mes-tadelen i Eggby och hos Ländzman Swen Kielberg intill 1727 om sommaren". Den som skrivit nekrologen är Pers efterträdare i Ekby, som var gift med Magnus' styvmor, d.v.s. Pers hustru i andra giftet, och för vilken släktskapen med länsman Sven (Jöns' son) troligen just på grund av det gemensamma familjenamnet var så självklar, att denna i motsats till i Ekmans fall ej behövde närmare angivas.

Ett särskilt starkt indicium för Jöns' härstamning från Källstorp synes emellertid den omständigheten utgöra, att vid dopet 23/3 1711 av Måns Svenssons (Tab. 6) och Ingierd Giötharsdotters dotter Margareta står i födelse- och dopboken för Broby bland övriga namngivna vittnen upptagen "byggningskrivarens hustru på Läckö". Komminister i moderförsamlingen Källby och den som torde ha fört ministerialböckerna för Broby socken var vid den tiden Håkan Erici Broberg, vilken såsom nära släkt med Svenssönerna på Källstorp (se Tab. 7) tydligen ansett det utan vidare stå klart för envar, vilken familjemedlem som därmed avsågs.

Slutligen kan åberopas ett mål angående en "cautionsskrift" till förmån för länsman Sven Kjellberg (Kinnefjärdings härads dombok 7/11 1722 § 21). Under-tecknarna av skriften är bland andra fadern byggningskrivaren Jöns Kjellberg, brodern uppbördskrivaren Johan Kjellberg samt nämndemannen Lars Svensson i Källby, Måns Svensson i Äle och Sven Månsson i Älekvarn. Lars och Måns är definitivt bröder och den omständigheten, att de i ett sådant här sammanhang förekommer tillsammans med Jöns, utgör en mycket stark indikation på, att de också är bröder till denne. Den sist nämnde Sven Månsson är son till Måns Svensson.

Härmed torde det mesta vara sagt som går att säga om Jöns Kielbergh och hans härstamning från Källstorp. Tyvärr finns stora luckor i källmaterialet, särskilt för vissa avgörande år, varför det idag icke torde gå att komma längre. Emellertid synes indicierna vara så många och så starka, att det knappast kan råda någon tvekan om Jöns' ursprung. Därmed torde man också kunna konstatera, att släkten har sina djupa rötter i den urgamla kulturbygd som utbreder sig söder om Kinnekulle och där urfäderna varit till synes hederliga odalmän åtminstone sedan tidigt 1600-tal — och troligen även långt tidigare.

Tab. 12.

Lars Svensson (son av Sven Persson, Tab. 3), f. i Källstorp d. omkr 1739.

Bonde i Possegården i Källby.

Han var bonde i Källstorp åtminstone från 1695 att döma av såväl mantalslängderna som uppgifter i födelseboken, där han uppträder som vittne i samband med

syskonbarns dop. Åren 1700—10 är han antecknad i Stockagården i Källby och från 1711 i Anders Bengts- eller Possegården där. Nämndeman senast från sitt gifte och troligen ända till sin död. Han nämns i ett domboksmål 7/11 1722 som en av brorsonen länsman Sven Kjellbergs "cautionister".

G. före 1695 m. *Ingeborg Svensdotter*.

Hon var troligen dotter till bonden i Anders Bengts- eller Possegården *Sven Kiebbesson*, som var född 1618 i Husaby och dog 13/5 1699 vid 81 års ålder i Possegården (detta är dock troligen en felskrivning i dödboken, enär han står antecknad i mantalslängden för 1700 som oförmögen) och hans hustru *Marit*, f. omkr. 1623 i Hangelösa d. 26/2 1707 ("84 år").

På grundval av fadderskapsrelationer skulle hon kunna vara syster till *Elin Svensdotter*, g. 27/9 1698 i Källby m. *Arfwed Sigfridsson* och bosatt i Possegården från giftermålet.

Vid yngste sonens dop kallas modern Britta. Om detta är en felskrivning eller om det rör sig om Lars' andra hustru, har icke kunnat fastställas.

Barn:

Maria Larsdotter, f. 13/1 1701 i Stockagården. Antecknad i Possegården sista gången 1729.

Sven Larsson, f. 25/3 1704 i Stockagården. Antecknad i Possegården sista gången 1729.

Nils Larsson, f. 23/5 1709 i Stockagården. Han nämnes första gången som nämndeman vid sitt gifte och efterträdde sin fader såsom sådan.

G. 14/10 1739 m. *Maria Larsdotteri* i Äle, dotter av bonden i Äle *Lars Andersson*.

Tab. 13.

Nils Persson (son av Per Olofsson, Tab. 2), f. omkr. 1617 i Källstorp, d. 6/12 1703 i Skeby (86 år).

Bonde i Källstorp.

Han står i mantalslängden antecknad första gången under Källstorp 1653 och då i kolumnen för söner. Samma är fallet 1654. Han återfinnes i en lagmans- och häradshövdingelängd 1655 under Källstorp men synes enligt samma längd för 1657—58 under dessa år ha varit bosatt i granngården Äle. Från 1669 (1656—67 förekommer Källstorp icke i mantalslängderna och 1668 saknas sådan — se härom artikeln om Källstorp) är han antecknad med hustru under Källstorp. Båda återfinnes även i husförhörslängderna 1689—95.

Han synes sedan slutet av 1660-talet ha ägt skattejord i grannsocknen Skeby. Enligt ett domboksmål 30/6 1680 (§ 14) klagade han mot Sven Larsson i Skeby angående 11 års städja och husens reparation på 13 dr i den honom tillhöriga "skattejorden" därstädes, sedan Sven av sagt sig "bemälte bruk och vill fly dädan". Sven Larsson dömdes också att för tillbragt huseröta i 11 års tid han bemälte jord åbott och brukat haver, upprätta och reparera och betala uti städja till Nils 6 Dr smt.

Enligt jordeböckerna finnes endast två skattehemman i Skeby, vilka alltsedan början av 1600-talet kallats Måns i Skeby och Erick Andersson. Magnus Gabriel De la Gardies jordebok 1666 upptager Per Mateson respektive Jon Ericksson. Efter reduktionen 1681 står i stället Sven Larsson i Skieby och Nils och Per i Skieby med följande marginalanteckning till dem båda: $\frac{1}{2}$ skattevrak $\frac{1}{2}$ på frihet till 1683. Reduktionskommissionens Alfabetiska jordebok för samma år upptager Sven Larsson och Nils Persson för vardera ett helt skattehemman. I Skaraborgs läns reduktionsjordebok 1685 står emellertid Sven Larsson och Nils Biörnsson antecknade för de båda hemmanen, medan jordeboken 1699 upptager Skeby Sven Larsgården 1 skatte och Ibidem Håkan Biörnsson eller Skattegården 1 skatte. Uppenbarligen är Nils' omtalade skattejord identisk med Sven Larsgården eller som den senare också kallas Lilla Skattegården. I en marginalanteckning i 1687 års jordebok står "Skattevrak och $\frac{1}{4}$ förmedling" och sedan dess betecknas hemmanet som $\frac{3}{4}$ skatte. Det vill synas, som om Sven Larsson trots allt bott kvar på gården efter 1680, då han upptages i en lagmans- och häradshövdingsslängd för 1681 och både han och hans hustru återfinnes i mantalslängden 1682. Även husförhörslängden 1689—95 upptager under Lilla Skattegården i Skeby Sven Larsson och Ingrin Andersdotter samt sonen Anders. 1696 är han död, varefter hans änka står upptagen till och med följande år.

Nils och hans hustru står sista gången antecknade i mantalslängden under Källstorp 1697, då han angives som utgammal och oförmögen. De synes därefter ha överflyttat till Sven Larsgården i Skeby och där ha tillbragt sina återstående dagar. De ligger båda begravda i Skeby kyrka, där sonen Anders Nilsson Ekman låtit förfärdiga och i det tidigare vapenhuset, numera sakristian uppsätta en minnestavla över dem med en lång inskription på latin. I golvet ligger också en gravhäll med deras namn inhuggna.

I Magnus Gabriel De la Gardies samling i riksarkivet har påträffats två brev undertecknade av Nils Persson. För innehållet i dessa hänvisas till artikeln om Källstorp.

I likhet med andra bönder tillhörande Läckö grevskap har Nils måst göra dagsverken till De la Gardie. Som exempel härpå kan nämnas, att han 1674 gjort dagsverken till Mariedal och 1679 presterat öke- och drängedagsverken till åtskilliga byggnader samt Lidköpings kyrka och Apotekarehuset.

G. omkr. 1658 i Broby (?) m. *Karin Andersdotter*, f. omkr. 1627, d. 8/2 1707 i Skeby (80 år och några veckor) dotter av *Anders (Månsson?)* och *Marit Larsdotter*.

Den ungefärliga tidpunkten för giftermålet har räknats fram under hänsynstagande till att äldste sonen Per gifte sig redan 1682.

Barn:

Per Nilsson Ekman, f. omkr. 1658 d. 1691. Handelsman i Lidköping. Tab. 14.

Anders Nilsson Ekman, f. omkr. 1660 i Källstorp d. 17/1 1722 i Lidköping.

Handelsman och rådman i Lidköping.

Han synes liksom brodern tidigt ha begivit sig till Lidköping och där börjat idka handel och även någon sjöfart på Vänern. Han torde också snart ha blivit ganska

välbestäld — kanske var det också ett förmånligt gifte han gjorde 1690 — och efter hand ha lagt sig till med diverse fastigheter i såväl Lidköping som Källby, Broby och Skeby.

Enligt Kinnefjärdings härads dombok 7/11 1722 hade han sålunda 8/12 1713 inköpt frälsehemmanet Källbytorp ½ (Erich Erichsgården) i Källby av friherrinnan Magdalena Stake för 300 Dr smt. Hon hade tillägnat detsamma Anders Nilsson Ekman, dess hustru barn och arvingar att nyttja, bruka och okvalt behålla såsom annan sin välfångna egendom, dock likväl som därvid uttryckligen förbehållet och betingat var, att såframt Rådman Ekman, dess hustru, barn eller arvingar skulle bli föranlåtna att bortsälja eller eljest på något sätt abalienera hemmanet, så skulle de vara förpliktade att hembjuda fru friherrinnan detsamma till återlösen, och numera den förändringen mellankommit, att Rådman Ekman och dess dåvarande hustru barnlösa med döden avgångne äro och Kjellbytorp vid det efter dem förrättade arvskiftet uti gields betalning till Magnus Kiellberg utlagt är, och eftersom hemmanet därigenom gått ur Ekmans arvingars händer, kan hans nuvarande änka icke tillåtas behålla hemmanet utan må friherrinnan Stake infria och återlösa sitt hemman.

Om detta hemman se även under Tab. 4.

Att döma av domboken och de arvstvister, som avhandlades i densamma efter Anders Ekmans död, har Lilla Skattegården troligen hela tiden varit kvar i Nils Perssons ägo och från honom övergått till sonen Anders. Den senare efterlämnade vid sin död 1722 bland annat Sven Larsson eller Lilla Skattegården och Håkan Biörs- eller (Stora) Skattegården i Skeby, en fjärding skattejord i Brunnstorp (Lilla Brunnstorp) i Broby samt Krutbruket i Sävare socken 1/4 hemman, som han särskilt testamenterat till sin andra hustru (domboken 29/1 1722).

Utöver att sätta upp en minnestavla och ordna med gravsten över sina föräldrar i vapenhuset, numera sakristian i Skeby kyrka, skänkte han och hans hustru till kyrkan dels en altartavla dels en förgylld kalk och patén, den senare enligt en anteckning i förteckningen över kyrkans inventarier. Enligt kyrkans räkenskaper skall "Aurelles" dräng 1703 ha fört hem altartavlan, varför man kan utgå från, att det var Johan Aureller d.y. i Lidköping, son till Magnus Gabriel De la Gardies slotts- och kyrkomålare Johan Aureller d.ä., som målat densamma. Då prosten O. Sundholm i sitt manuskript "Beskrivning över Kjällby socken" (Stifts- och landsbiblioteket i Skara) omnämner tavlan och inskriptionen måste den ha existerat ännu i slutet på 1700-talet. Den synes emellertid numera vara försvunnen.

G. 1:o 1/1 1690 i Lidköping m. *Maria Olofsdotter Berggren* d. 15/3 1719 i Lidköping, dotter av *Olof Berggren* och *Margareta Jönsdotter*. Den senare var dotter till De la Gardies befallningsman Jöns Nilsson i Sântorp i Husaby (Lidköpings bou 1694 sid. 85 och 1694 band 1 sid. 421, 429—436, arvdelning 3/5 1693). Enligt De la Gardies brev 6/6 1654 hade förre befallningsmannen Jöns Nilssons hustru Ingierdh Larsdotter Sântorp fritt i livstiden för sin salige mans tjänst (E 1739, RA).

G. 2:o 13/10 1721 i Lidköping m. *Lisa Schlyter* i hennes första gifte (g. 2:o 15/11 1723 m. *Lars Lidborg*), f. 24/6 1697 i Lidköping d. 29/11 1754 där, dotter av rådmannen och gästgivaren *Isac Slyter*, f. omkr. 1640 d. omkr. 1723.

Catharina (Carin) Nilsson, f. i Källstorp d. i Lidköping (?). G. 11/10 1691 i Lidköping m. rådmannen *Anders Björsson*, d. 6/10 1727 i Lidköping, troligen i hans andra gifte, då han i mantalslängderna 1682–87 (1688–90 saknas) står antecknad med hustru men 1691 ensam.

Tab. 14.

Per Nilsson Ekman (son av Nils Persson, Tab. 13), f. i Källstorp, begr. 2/2 1691 i Lidköping.

Handelsman i Lidköping.

Bouppteckning daterad 23/9 1699 efter honom och hans maka tillsammans har påträffats i Lidköpings bou 1699 sid. 301–21, vari brodern *Anders Ekman* nämns som förmyndare för den yngsta dottern. Bouppteckningen, som samtidigt är ett arvskiftesinstrument, är undertecknad av *Anders Björsson*, rådmän i Lidköping och gift med en syster till *Per* och *Anders*. Boets behållning uppgick till 408 Daler 5 öre silvermynt.

G. 19/11 1682 i Lidköping m. *Karin Andersdotter*, d. 16/4 1699 där.

Barn:

Kerstin, d. 29/7 1683 i Lidköping d. 11/2 1756 där. G. 1/10 1699 i Lidköping m. tullskrivaren *Per Månsson*, d. 15/5 1726 där.

Maria, d. 17/1 1686 i Lidköping.